Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY *УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК*

VOL. CIV. № 248 TUESDAY, DECEMBER 30, 1997 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 30-го ГРУДНЯ 1997 р. Ч. 248 РІК CIV.

Л. КУЧМА СТУРБОВАНИЙ ФІНАНСОВОЮ КРИЗОЮ В УКРАЇНІ

Київ(Р.Р.). — У вівторок, 23-го грудня, на зустрічі з керівниками великих підприємств України та керівниками Українського Союзу Промисловців і Підприємців Президент України Леонід Кучма зазначив, що фінансовий ринок України сьогодні переживає найскладніший від 1994 року період.

Найбільшу тривогу Президент висловив з приводу стану державних фінансів. За словами Л. Кучми, „Міжнародна криза боляче вдарила по фінансовому ринку України і цей процес триває, його неґативні тенденції зростають". Великий тиск на валютний ринок змушує витрачати валютні резерви, що знову ж таки може привести до інфляції.

Водночас не можна допустити, щоб 1998 року інфляція перевищила 10-12 відс., оскільки зростання валового внутрішнього продукту передбачається не більше 0.5 відс. при зростанні виробництва 0.9 відс.

На думку Президента, витрати бюджету треба звузити до виплати зарплатень, іншої суспільної допомоги, оплати за енерґоносії та обслуговування боргів. Він також сказав, що коли бюджет буде ухвалено на тепер діючій податковій системі, „то ми не зможемо переломити ситуацію, враховуючи передвиборчі настрої парляменту". А ставити питання про зменшення податків Уряд не має змоги — більшість поправок до податкових законів все ще на розгляді у Верховній Раді.

П. Лазаренко обвинувачує урядові кола

Київ(Р.Р.). — У п'ятницю, 26-го грудня, газета „Голос України" помістила заяву депутата Верховної Ради, колишнього прем'єр-міністра Павла Лазаренка. Депутат пише, що „шельмування" його і партії „Громада" високопоставленими чиновниками з оточення Президента має на меті знищити політичну опозицію центристських сил, яка стала для них ворогом номер один.

„Бльокуючи розгляд в судових інстанціях скарг щодо захисту чести і гідности, поданих мною, депутатською групою 'Єдність', політичною радою 'Громади' за фактами розповсюдження в засобах масової інформації брудних наклепів та витонченого компомату, власті фабрикують і розміщують у підконтрольних засобах масової інформації нові без жодних доказів вигадки, за які доведеться відповідати перед законом і замовникам, і виконавцям відвертих наклепів.

Хочу заявити, що ніяких валютних рахунків у закордонних банках я не маю. Як не маю абсолютно ніякого відношення до акціонерного товариства 'Lip Handel AG', про що у сенсаційній манері повідомляла одна з молодечих газет. Для посилення ефекту ця газета прилаштувала до чергового пасквіля мою фотографію трирічної давности, яку зроблено в кабінеті президента Туркменістану.

Подібними 'смаженими фактами' збанкрутована влада намагається відволікати виборців від справжніх причин і винуватців розвалу економіки та доведення народу до зубожіння. Нехтуючи демократичними принципами політичної змагальности, верхівка виконавчої влади, з несамовитістю приреченого, ллє потоки бруду на політиків, які знайшли в собі мужність сказати ,ні' курсові розвалу та знищення української держави.

Придворна в Адміністрації Президента газета дописалася до того, що нібито я збираюся залишити межі України. Не буде цього!

Власті панічно бояться зростаючої популярности партії „Громада", виплескують у суспільство зливи брехні, намагаються

(Закінчення на стор. 3)

Н. Вітренко кандидуватиме на президента

Київ. — У президентських виборах в 1999 році одним з кандидатів буде жінка — голова Проґресивної Соціялістичної Партії України Наталя Вітренко, повідомила УНІАР.

„Президія Центрального комітету Проґресивної Соціялістичної Партії зобов'язує лідера партії Наталю Вітренко висунути свою кандидатуру на пост Президента України в найближчих президентських виборах", — заявив 26-го грудня під час пресової конференції один з лідерів ПСПУ Володимир Марченко.

День перед тим Н. Вітренко, яка закликає до відновлення соціялізму, сказала: „Мені не без вагань далось це рішення, але останні події в Україні, які приведуть до неминучого економічного краху, свідчать, що треба переходити до більш рішучих дій". Під „останніми подіями" вона мала на увазі обговорення бюджету на 1998 рік. На думку лідерів ПСПУ, ухвалення його в запропонованому вигляді „поглибить економічну катастрофу і приведе до повного краху фінансової системи України".

У січні і лютому в Києві має відбутися ряд семінарів, присвячених політичному лідерству жінок у парляментарних виборах. Учасниці матимуть змогу оволодіти необхідними знаннями та практичними навичками для участи у політичних процесах, зокрема у наступних виборах. Організатори семінарів сподіваються, що „якщо в результаті наступних виборів до Верховної Ради та місцевих Рад прийде більше жінок, то це сприятиме оздоровленню суспільно-політичного й економічного клімату в Україні".

Але оскільки Н. Вітренко сповідує крайньо ліві погляди, обрання її Президентом України навряд чи приведе до покращання ситуації в Україні, не зважаючи на те, що вона — жінка.

Зруйновано пам'ятник розстріляним кобзарям

Харків. — Тут у міському парку ім. Т. Шевченка невідомі зруйнували кам'яний хрест з укріпленим на ньому бронзовим зображенням зломаної бандури і написом „Пам'яті репресованих кобзарів".

Цей пам'ятний знак спорудили за пожертви громадян понад два місяці тому в центрі міста поряд з обласним управлінням міліції та СБУ. Фахівці вважали його найкращим у місті.

Громадські організації міста звернулися до Президента України Леоніда Кучми, голови Верховної Ради Олександра Мороза і голови Харківської обласної адміністрації Олега Дьоміна з вимогою вжити заходів для розслідування цього злочину.

У місті було сім нападів на пам'ятний знак воякам УПА та недавно відкритий меморіял, присвячений пам'яті вояків-інтернаціоналістів.

Уряд ЗСА допомагає українським суддям

Київ(Р.Р.). — Тут у середу, 24-го грудня, у Верховному суді підписано меморандум про взаєморозуміння між Верховним судом України і Урядом ЗСА.

У меморандумі сказано, що Уряд ЗСА через свою Аґенцію міжнародного розвитку сприятиме створенню центру підвищення кваліфікацій суддів України, підготові інформаційних систем Верховного суду, видавничій справі та праці бібліотеки Верховного суду.

Амбасадор ЗСА Віллілям Ґрін Міллер, який підписав документ як почесний свідок, зазначив, що бути суддею — велика честь.

Закінчено реєстрацію учасників виборчого процесу

Київ(Р.Р.). — Центральна виборча комісії (ЦВК) 19-го грудня закінчила реєстрацію партій і виборчих бльоків — суб'єктів виборчого процесу.

За повідомленням Пресового центру ЦВК, зареєстровано 21 партію і 9 виборчих бльоків. Видано 30 реєстраційних свідоцтв. Їх отримали: Соціял-Демократична Партія України (об'єднана), Аграрна Партія України, Партія „Союз", Партія Національно-Економічного Розвитку України, Партія „Реформи і Порядок", Проґресивна Соціялістична Партія України, Українська Національна Асамблея, Республіканська Християнська Партія, Партія Захисників Батьківщини, Партія Мусулман України, Всеукраїнське об'єднання „Громада", Народно-Демократична Партія України, Комуністична Партія України, Народний Рух України, Християнсько-Демократична Партія України, Всеукраїнська Партія Трудівників, Партія Зелених України, Партія Реґіонального Відродження України, Соціял-Демократична Партія України, Партія Духовного, Економічного і Соціяльного Проґресу, Всеукраїнська Партія Жіночих Ініціятив.

Виборчі бльоки: „За правду, за народ, за Україну" — Соціялістичної і Селянської партії; „Соціяльно-Ліберальне Об'єднання (СЛОн)" — Міжреґіональний Бльок Реформ та Конституційно-Демократична Партія; „Трудова Україна" — Українська Партія Справедливости та Громадянський Конґрес України; „Вперед, Україно!" — Українська Християнсько-Демократична Партія і Партія Християнсько-Народний Союз; бльок НЕП — Партія Праці та Ліберальна Партія України, а також Народовладдя, Економіка, Порядок; „Національний Фронт" — Конґрес Українських Націоналістів, Українська Консервативна Республіканська Партія, Українська Республіканська Партія; „Европейський вибір" — Ліберально-Демократична Партія України, Українська Селянсько-Демократична Партія України; „Менше слів" — Соціял-Національна Партія України, Всеукраїнське політичне об'єднання „Державна Самостійність України".

Через неправильне оформлення документів не зареєстровано документи двох партій: Партії Жінок України та Партії Національного Порятунку України.

Надходять замовлення на новий літак

Київ(Р.Р.). — Генеральний конструктор Акціонерного науково-технічного комплексу ім. Антонова Петро Балабуєв повідомив про завершення будівництва другого примірника нового пасажирського короткодистансового літака Ан-140.

П. Балабуєв зазначив, що новий літак на 52 місця замінить Ан-24. Його споруджено з урахуванням сучасних міжнародних вимог безпеки. Коштує новий літак 7 млн. дол.

Серійний випуск таких літаків почнеться лише через рік, але замовлення Україна отримує вже сьогодні. Внутрішні потреби оцінюється приблизно в межах 70 літаків. Країни СНД потребують 645 літаків, з них Росія — 430.

Перший серійний літак передбачається побудувати на початку 1999 року. Контракт на закуп 10 літаків уже підписано з Авіякомпанією Якутії, чотири літаки замовила компанія „Авіялінії України", а загалом державна авіякомпанія має намір закупити протягом 20 років 40 таких літаків.

Випробування літака продовжуються і водночас споруджується третій примірник Ан-140. Всього для прискорення процесу сертифікації передбачається побудувати чотири зразки літака. Четвертий може бути готовий не раніше, як всередині 1998 року. Процес сертифікації має закінчитися до кінця 1998 року. На початку 1999 року має розпочатися серійне виробництво літаків на замовлення.

„Чорна книга комунізму" викликує широку реакцію

Парсиппані, Н. Дж. — Як уже інформовано, велика історична книга зредаґована французьким науковцем Стефаном Куртуа п. з. „Чорна книга комунізму" викликує широке зацікавлення та контровезійні погляди. Вона стала темою широкої статті у щоденнику „Ню Йорк Таймс" з 22-го грудня, авторства Тоні Джудт.

Зреферувавши коротко головну провідну нитку книги, якою С. Куртуа доказує у статтях ряду науковців-співробітників 800-сторінкової праці, що комунізм не менше зробив знищення, як німецький нацизм, Т. Джудт у своїй статті старається проаналізувати ці два найбільші злочини XX століття доходячи до висновку, що комунізм і нацизм морально не можна відрізнити і тому оправдує всеціле розглянення і переписання історії цього століття. Але коли не хочеться попадати в розпуку, що така дійсність, тоді треба мати на увазі аналітичну різницю між режимом, що нищить людей з приводу відповідної настанови, а таким, де ця настанова є сама нищенням.

Автор статті уважає, що історія жорстокости цього століття є надто складна, щоб її вложити в ідеологічні гасла „лівих" і „правих". Праця С. Куртуа, як вже відомо із інших джерел, викликала незвичайно широкий відгук і живі дискусії в Европі, при яких деякі співавтори праці тепер жалують свою участь у ній. Це однак не зміняє переконливости арґументів і

(Закінчення на стор. 3)

Вибори в Юґославії виграв соціяліст

Беоґрад, Сербія. — За декілька днів до Різдва в Юґославії, куди тепер, крім десятимільйонової Сербії, входить крихітна Чорногорія, відбулася друга тура президентських виборів.

Головними претендентами на пост президента були колишній міністер закордонних справ Юґославії, ставленик Слободана Мілошевіча соціяліст Мілан Мілутіновіч і сербський шовініст Воїслав Шешель, який вимагав відновлення війни і приєднання до Сербії боснійських та хорватських територій.

В цій ситуації сербам і чорногорцям було нелегко зробити правильний вибір, бо ніхто не міг наперед вгадати, яке з тих двох зол виявиться меншим. Не маючи ніяких симпатій до лівих, прості люди боялися перспективи нової війни, а більш свідомі громадяни ще й здавали собі справу з того, що перемога В. Шешеля поглибила б міжнародну ізоляцію Беоґраду і на довгі часи похоронила б мирний процес на Балканах. Тільки тому народ був змушений віддати переваґу М. Мілутіновічеві. За нього проголосувало понад 60 відсотків виборців.

Очолювана В. Шешелем Сербська радикальна партія відразу звинуватила соціялістів у фальсифікації, однак до цих звинувачень, очевидно, ніхто не поставиться поважно, навіть якщо й були під час виборів які-небудь порушення. Ніхто зі західних спостерігачів не захищатиме В. Шешеля, пам'ятаючи, які злочини здійснювали його вояки в Боснії і Хорватії під час недавньої громадянської війни на Балканах.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

В. МІЛЛЕР ПОПРОЩАВСЯ З УКРАЇНОЮ

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма 25-го грудня прийняв амбасадора ЗСА Вілліяма Ґріна-Міллера у зв'язку із завершенням його дипломатичної місії в Україні. Під час розмови Л. Кучма висловив задоволення розвитком українсько-американських відносин. Президент України вручив В. Міллерові орден „За заслуги", яким відзначив особливий внесок американського дипломата у розбудову зв'язків між двома країнами. Співрозмовники обговорили також різні аспекти сучасного стану відносин між Україною та ЗСА і перспективи їхнього розвитку. В. Міллер попрощався також з міністром оборони України Олександром Кузьмуком, який висловив вдячність американському дипломатові за плідну співпрацю та допомогу у зміцненні і розвитку двосторонніх стосунків. На місце В. Міллера амбасадором ЗСА в Україні призначено Стівена Пайфера.

БІЛЬШЕ ПРАЦЮВАТИМУТЬ

КИЇВ. — Наступного року люди в Україні працюватимуть на 14 днів більше, ніж попередніми роками. 26-го грудня Верховна Рада проголосувала за поправку до Кодексу законів про працю. Ця поправка скасовує дотеперішню норму, згідно з якою свято переноситься на перший робочий день після вихідних, якщо воно припадає на суботу або неділю. Проєкт подав на розгляд Кабінет Міністрів.

ЗІ Ю. ЗВЯГІЛЬСЬКОГО ЗНЯТО ВСІ ЗВИНУВАЧЕННЯ

КИЇВ. — Генеральна прокуратура України закрила кримінальну справу проти колишнього діючого прем'єр-міністра Юхима Звягільського. У 1994 році проти нього було порушено дві справи: першу за фактом спричинення шкоди державі в особливо великих розмірах (за продаж авіяційного палива з державної резерви); другу — за викрадення державних фондів на суму понад 20 млн. дол. Тоді Верховна Рада позбавила Ю. Звягільського депутатської недоторканости, а сам він виїхав до Ізраїля, звідки повернувся в березні цього року після того, як парлямент скасував своє рішення.

ПРИМІСЬКА СТАНЦІЯ ЗМІНЮЄ АДРЕСУ

ЛЬВІВ. — Наприкінці 1996 року у Львові вступила у дію нова приміська станція, споруджена за европейськими стандартами. Після введення в дію першої черги залізничної станції почали реставрацію колишньої Чернівецької станції. Вздовж трьох перонів споруджено покриття, щоб пасажири не мокли на випадок дощу. Куточок старої частини міста поступово перетворюється на сучасний комплекс, який добре вписався в архітектурний ансамбль вулиці Городецької. Львів'яни сподіваються, що введення другої черги нової приміської станції створить більше зручностей для пасажирів і згодом до Львова прибуватимуть із Заходу без довгих затримок на кордоні.

СТВОРЕНО МІЖНАРОДНУ СЛОВ'ЯНСЬКУ АКАДЕМІЮ

КИЇВ. — Тут створено громадську організацію „Міжнародна Слов'янська Академія", до якої увійшли науковці, державні діячі, підприємці. Засновниками МСА стали: академіки Національної Академії Наук України К. Ситник, А. Чухно, професори Київського Національного Університету ім. Т. Шевченка К. Джеджула, Л. Губерський, А. Слюсаренко, А. Король і представники громадських організацій та наукових кіл слов'янських країн. Президентом МСА обрано доктора історичних наук Карпа Джеджулу. МСА ставить за мету створити єдиний духовий центр, який сприятиме розвиткові наукового потенціялу всіх слов'янських народів.

ПРИХОВАНЕ БЕЗРОБІТТЯ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ. — Згідно з повідомленням обласного центру зайнятости населення, приховане безробіття на Івано-Франківщині становить понад 25 відс. Статус безробітних в області отримали 30,000 осіб, а всього в області 1.5 млн. мешканців. Багато працівників з ініціятиви керівників підприємств та установ перебувають у безплатних відпустках. Така ситуація склалася у виробничому об'єднанні „Карпати", акціонерному товаристві „Прикарпатський меблевий комбінат", акціонерному товаристві „Коломиясільмаш" та акціонерному товаристві „Індуктор". В області дедалі більше поглиблюється невідповідність між попитом та пропозицією робочої сили. Середньомісячна потреба підприємств у працівниках становить понад 303 особи і має тенденцію до зниження. Рівень забезпечення працею у 1997 році становить 6.9 відс. в області в цілому, а в районах з високим рівнем безробіття (Тисьменицькому, Косівському, Долинському) зовсім не створено робочих місць. Фахівці обласної державної адміністрації вихід бачать один — розвивати мале і середнє підприємництво.

У СВІТІ

ХТО СТАНЕ НОВИМ ПРЕЗИДЕНТОМ ЛИТВИ виявиться щойно в другій турі виборів 4-го січня 1998 року. Згідно з неофіційними даними державної виборчої комісії в цій країні, у першій турі президентських виборів, яка відбулася в неділю, 21-го грудня, жодний кандидат не здобув потрібних 50 відсотків голосів виборців. Після підрахування всіх голосів виявилося, що 44-річний правник Артурас Павлявскас, підтримуваний сьогоднішнім президентом Литви Альґірдасом Бразавскасом, післякомуністами, лібералами та Партією національних меншин, здобув трохи більше 45-ти відсотків голосів. Підтримали його також Союз росіян та Виборча акція поляків у Литві. Павлявскас здобув на третину голосів більше від дугого претендента на президентське крісло — Вальдаса Адамкуса, 71-річного кандидата Партії центру. Третього з політиків, що стартували у виборах — голову парляменту і керівника урядуючих консерватистів Вітавтаса Ляндсберґіса підтримали тільки 15 відсотків виборців. У дру-гій турі виборів президента Литви поміряються силами А. Павлявскас і В. Адамкус. Виборці сподіваються від молодого та енерґійного президента, що "в країні буде більше місць праці та знову будемо жити, як люди", як сказав один урядовець-пенсіонер.

В АМЕРИЦІ

У САН ДІЄҐО П'ЯТЕРО КОЛИШНІХ ЧЛЕНІВ військової поліції оскаржено в нападі три роки тому на місце перебування нелеґальних південноамериканських іміґрантів. Як встановлено в процесі розслідування, п'ятеро колеґ з Відділу спеціяльного реаґування з бази морської піхоти в Кемп Пенделтон напали певного вечора 1994 року на недалеке місце перебування нелеґальних іміґрантів. Вдягнуті в спеціяльний одяг чоловіки представилися поліціянтами та прикордонними охоронцями і потурбували іміґрантів, а одного з них, 55-літнього Моралєса Раміреза, закули в кайданки і скопали в щелепи до втрати свідомости. Справу прикрили, поскільки залякані іміґранти відмовилися давати свідчення. Початок новому розслідуванню дала неґативна проба на детекторі викривання неправди, переведена рік тому на 25-літньому Браєні Дейвиді Ґодвею, одному з "брудної п'ятірки". 27-літній Корі Пол Ґотре також признався до вини. Кожному з оскаржених загрожує покарання до 10 років в'язниці. Цей випадок є симптоматичним явищем, бо постійний наплив південноамериканських нелеґалів до Каліфорнії створює соціяльні проблеми у стейті та негодування серед автохтонного населення.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

UNA & Svoboda tel.: (973) 292-9800; Svoboda Fax: (973) 644-9510; UNA Fax: (973) 292-0900

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Parsippany, NJ

Тема дня

Все, що сьогодні відбувається в Україні, неминуче походить у світлі майбутніх виборів. І не лише парляментарних, а й президентських, бо успіх виборів до Верховної Ради визначає і зручність старту для виборів президентських.

Цим і пояснюється загострення відносин між гілками влади і, звичайно, між потенційними претендентами на пост Президента. З огляду українських газет різного спрямування вже сьогодні легко зрозуміти, що чи не найголовнішим суперником Президента Кучми буде колишній прем'єр-міністер Павло Лазаренко. Маючи багато грошей, він організував помпезні й добре висвітлені на телебаченні та в пресі зустрічі з майбутніми виборцями, кожному з яких пообіцяв хоч й маленьку, але конкретну допомогу. А ті, у свою чергу, охоче ставили свої підписи під виборчим списком „Громади". Для голодної людини серед холодної зими і 20 гривень — щастя.

У Києві був випадок, коли на запитання журналіста, „яку партію він підтримав би?", чоловік, який стоячи на морозі продавав яблука, відповів: „Хто купить у мене ці яблука, за того й підпишусь!"

В нинішній ситуації економічні можливості П. Лазаренка просто фантастичні. Особливо, коли йдеться про людей, які цікавляться не політикою, а тим, як нагодувати та загріти дітей.

Та люди, які думають про державу та про народ, не можуть обійти увагою те, якими способами П. Лазаренко здобув свої багатства. Більшість політичних коментаторів сходяться на думці, що — авторитарними. Фінансову політичну структуру він виростив під крилом держави і ще не довів, що структура життєздатна.

Недавнім імперським холодом віє і від його обіцянок збільшити пенсії, стипендії тощо. При всіх його багатствах, він їх збільшить хіба що тільки на передвиборчий період. Щоправда, підвищити пенсії він пообіцяв лише на Дніпропетровщині, а у Львівській області він розповів про споріднеість з чільними представником українського визвольного руху, у східніх областях він виявився прихильником однієї з новомодних церков, а в Києві став на захист журналістів.

Ще одним свідченням його імперського мислення є активний „захист" українського виробника. Тобто того виробника, який виготовляє неконкурентноздатну продукцію, яку ніхто не купує. Цією продукцією переповнені склади державних підприємств, бо крамниці її не беруть. Отож під захистом українського виробника мається на увазі необхідність перекрити шлях для імпорту. Довести людей до межі 1990-91 років, коли нічого не залишилося в крамницях, а тоді людям нічого не залишиться, як купувати оті залежані на складах товари — не ходити ж босими й роздягненими! Якщо ж згадати, що керівники цих підприємств роками не платять своїм працівникам зарплатню, то виборці застановляються над питанням, який підприємець ліпший — закордонний, який платить зарплатню регулярно, чи український, який взагалі не платить?

У Президента Л. Кучми також шанси не дуже великі. Його програма реформ чудова і все, що він говорить, правильно, але роки йдуть, уряди змінюють один одного, а ситуація в державі залишається майже без змін. Конфронтації з парляментом не видно кінця і люди з кожним роком втрачають віру у те, що будь-хто з можновладців не на словах, а на ділі щось робить для приборкання злочинности в урядових колах.

Після парляментарних виборів число суперників у нинішнього Президента збільшиться і хто зна, чи знайдуться в нього переконливі аргументи на свою користь.

Недавня службова поїздка голови Верховної Ради Олександра Мороза до Одеси також мали забарвлення передвиборчої. Під час зустрічі з громадськістю голова парляменту закликав не скаржитися, „а йти на вибори і голосувати за достойних кандидатів", щоб таким чином і на себе брати відповідальність.

І з ним не можна не погодитися. Адже як і в 1991 році, 29-го березня 1998 року громадяни України мають прийняти найвідповідальніше рішення — рухатиметься Україна вперед, чи скотиться в прірву, прийнявши білоруський варіянт.

Є. Судак,
Київ

УКРАЇНІ ПОТРІБНО СТАТИ ЧЛЕНОМ НАТО

Коли йдеться про форму відносин України з НАТО, то чомусь завжди зважають на будь-які сторонні чинники, але дуже рідко доходить до головного: подивитися, що отримає Україна від приєднання до НАТО, а що втратить? Що головне для українського інтересу? Тут має сенс обговорювати саме питання про вступ до НАТО, або про невступ до нього. Всілякі можливі форми сателітства не варті розгляду через дві головні причини. Поперше, для країни, що має 52 мільйони населення, майже півмільйонну армію та здатність забезпечити її будь-якими видами зброї, такі взаємовідносини були б просто принизливими. Подруге, історичний досвід свідчить, що статус „зони впливу" не дає ніяких ґарантій — ані політичної, ані економічної, ані військової безпеки, оскільки перетворює країну з суб'єкта міжнародних відносин на об'єкт взаємовідносин між іншими, а відтак і торгів між ними. Отже, такий статус просто є неґативним. Тому, коли йдеться про взаємовідносини із якоюсь об'єднуючою міжнародною структурою, варто виходити з трьох можливих форм взаємодії членства в ній, нейтральности щодо неї, членства у якійсь іншій аналогічній структурі. Єдиним і головним критерієм при цьому може бути (якщо відкинути зоологічну ксенофобію та сентиментальні історичні спогади) лише ефективність виконання цією структурою покладених на неї функцій.

Яке з цього погляду становище України?

Україна була частиною СССР та, ширше, системи організації Варшавського пакту. Чи дало це відчуття безпеки її громадянам? 50 років, що минули після війни, кількість військових конфліктів, у яких довелося брати участь українцям, важко перелічити. Стан „безпеки" на теренах створеного на Сході Ташкентського пакту, також, мабуть не потребує зайвих коментарів. Якщо поглянути на НАТО, то легко з'ясується, що за період його існування в зоні його відповідальности не сталося жодного збройного конфлікту між різними країнами. Вийняток становлять збройні дії різних сепаратистських рухів, але це внутрішні проблеми відповідних країн, які не є компетенцією НАТО. Останнім прикладом є невтралізація конфлікту між Грецією й Туреччиною. Не можна не визнавати ефективність дій структур НАТО також у ході війни в Перській затоці та у вреґулюванні конфлікту в Юґославії. Головний принцип НАТО — принцип коаліційного покарання аґресії за допомогою політичного тиску, економічної бльокади та сумісних військових дій, якщо це необхідно. Цей принцип діє не лише за межами НАТО, але може бути поширений і на конфлікти всередині альянсу. Саме це й робить механізми вирішення проблем у рамках НАТО шляхом консультацій достатньо ефективними, на відміну від аналогічних консультацій в рамках ООН або ОБСЕ. Останні організації виходять чомусь з того, що люди „мають право на безпеку". Між тим в реальності люди мають не право, а обов'язок підтримувати загальну безпеку. Покищо лише про НАТО можна сказати, що його політика формується на основні такого постуляту.

Тільки членство в НАТО може дати ґарантії її територіяльної цілісности.

Стосовно України можна лише додати, що приєднуватися варто до такої структури, яка здатна не лише щось ґарантувати на папері, а й здійснювати ті ґарантії. І, звичайно, треба не лише бути готовими, а й прагнути взяти на себе, тобто на свою армію, політику та економіку певну відповідальність за цю спільну безпеку. Лише тоді втратять сенс розмови про те, що, мовляв, нас у НАТО не чекають. Там не можуть чекати на того, хто, роблячи крок назустріч, одразу відскакує у протилежний бік, пояснюючи це потім „зважанням на думку братнього сусіда". Якщо росіяни вважають себе дійсними лідерами свого народу, то й повинні прагнути формувати його свідомість діями, спрямованими на його реальне благо, замість керуватися віджилими історичними стереотипами деякої частини населення, навіть якщо вона й достатньо велика. Адже сорока років, як у Мойсея, жоден з наших політиків в запасі не має.

Таким чином, Україні потрібно стати членом НАТО, чи принаймні активно прагнути до цього. Це потрібно не заради якоїсь політичної чи ідеологічної зарозумілости. Це єдине, що може дати нам реальні ґарантії територіяльної цілісности, позитивного вирішення конфліктів з сусідами, які ми маємо, ґарантії довготривалого інвестування економіки та повноцінної участи у всіх світових процесах, які нас стосуються. Україна через своє розташування та особливості оточення, просто не в змозі витримати невтралітету і не може собі дозволяти зовнішньої пасивности з огляду на свій потенціял, а також через структури економіки. Очевидно, лише через НАТО можна досягнути дійсної безпеки.

Любомир Калинич

Різдвяні рефлексії

Різдвяні святкування та традиції глибоко закарбовуються у пам'яті дітей та молоді і ті спомини залишаються у пам'яті дітей та молоді на ціле їхнє життя.

Одним з цих прекрасних спогадів є день передріздвяного приходу св. Отця Миколая кожного року у ніч з 18-го на 19-го грудня. З отримуванням дарунків св. о. Миколая дуже тісно є пов'язані спомини з нашого прекрасного дитинства, колись, ще у рідному краю, чи пізніше, під час переходу у еміґраційну мандрівку по призначених долею країнах.

Щире дияче очікування св. Миколая у ніч роздачі дарунків було очароване великою радістю, таємничістю та глибокою вірою в його дійсний прихід. Тут важливу функцію виконували наші любі батьки, у способі спонукування маленьких діточок до сну, під час якого вони мали підкладати під подушку дарунки. Сьогодні ці любі дитячі роки згадуємо мов чарівний сон, який до нас, на жаль, вже ніколи не поверне.

Пригадую собі, як то раз у моїх дитячих роках мій батько о. Теофіль намовив вночі одного парафіянина, щоб він убрався у священичий фелон, епітрахиль, дав йому кадило та дзвіночки і попросив його, щоб він ніччю переходив довкола нашого приходства. Тоді під час цього переходу родичі мене збудили в моїй спальні на другому поверсі та припровадили до вікна, сказавши, що це йде св. Миколай. Я, віріючи в автентичність цієї прекрасної картини, пізніше з великого захоплення твердо заснув, щоб ранком збудитись з гарними дарунками біля подушки від св. Миколая, якого я на „власні очі" вночі бачив!

Яке велике було моє розчарування, коли кілька років пізніше я довідався від мого дещо старшого товариша (він живе тепер в Ріґо Парку, Н. Й.), що живий св. Миколай до нас не приходить, а дарунки підкладають під чи біля подушок родичі. Це моє переживання я з моїм товаришом ще сьогодні часом згадуємо.

Другий мій гейби контакт з існуванням св. о. Миколая відбувся далеко пізніше, в іншому світі, бо вже перед закінченням Другої світової війни, у містечку Вайкендорф біля Відня, коли то наша Дивізія „Галичина" зимою перемашеровувала зі Словаччини до Юґославії. Тоді я, маючи 19 років життя, був вояком цієї дивізії, а у моїх батьків був сином-одинаком. Віднь у тому часі був бомбардований ворожими літаками і наша зустріч з надорожчими батьками у Вайкендорфі тривала тільки один день. Напередодні нашої невідомої майбутности, коли ми після такої короткої зустрічі прощались, мій батько поблагословив мене і передав мене під опіку св. Миколая. При цьому він наказав мені завжди молитись до нього, що я роблю рано і вечором у кожній моїй молитві до сьогоднішнього дня. Остаточно ми разом поєднались 8-го квітня 1946 року у Вілляху в Австрії, себто аж 11 місяців після закінчення Другої світової війни.

Попри ласкаву Божу поміч, я не має найменшого сумніву, що продовження існування нас трох на цій пляметі, під час і після жахливої війни та нашу радісну зустріч, допоміг нам здійснити чудотворець св. Миколай, у що дуже глибоко також вірили мої покійні батьки.

Валентина Юрченко

Непогамовна спрага вражінь

Ганна Черінь, „Навколо світу", тревелоґи, репортажі, нариси, 367 стор., В-во „Всесвіт", Київ, 1997 р.

І знову завдячуємо відомій письменниці Ганні Черінь, невтомній мандрівниці, спрагненій нових вражень, за цю, вже четверту, книжку подорожніх нарисів із закликом авторки „знайомтесь із світом, і світ хай пізнає нас", а її „невгамовна жадоба" поділитися з читачами враженнями „змушують думку і перо працювати швидше, більш напружено й вибагливо". Авторка вклала у зміст цієї книжки враження з подорожей по чотирьох континентах світу, хоча в різний час, але не дуже віддалений роками. А тому, що найріднішим є континент, де лежить Україна, письменниця починає й закінчує книжку репортажами з двох відвідин незалежної України.

У книжці „Навколо світу" чотири великих репортажі й вісім менших, — тематика їх не лише різноманітна, а часто захоплює екзотикою країн Азії й Африки і вражає спостережливістю авторки, емоційністю розповіді й властивим їй гумором. Дві подорожі в Україну, в другу і п'яту річницю незалежности, дають нагоду письменниці бачити, які зміни зайшли в Україні, але фіксуючи все, що впадає в її пильне око, авторка переважно залишає читачеві робити висновки, уникаючи зайвої патетики, як і гостроти. У першому репортажі „Мрія, що стала дійсністю", по 50-ти роках розлуки з рідною землею, письменниця в Києві ходить по стежках юности, зустрічає давніх друзів, зворушується увагою і признанням слухачів на своїх літературних вечорах і бачить, що життя в столиці „кипить і пульсує". Київ — місто унікальних музеїв, але щоб відвідати їх, треба принаймні цілий рік. Вражає красою Маріїнський Палац, твір архітекта Растреллі, де гідно приймають найвищих достойників і дипломатів, а нюйоркчан особливо дивує краса київської підземки-метро з прегарними станціями, хоч тепер східці її обліплені старцями-прошаками з простягненими руками... Їх багато й біля церков, особливо коло чудового Володимирського собору. У серці міста Софійський собор, тепер заповідник, з натовпами туристів всередині, а колись був він традиційним місцем поховання володарів Київської Руси і патріярхів. Тепер же гріб Патріярха Володимира „узаконено" спочиває під стінами Софії... Авторку „кликало" й Байкове кладовище, улюблений киянами „культ мертвих", де поховано і її рідну матінку та й була нагода молитовно вклонитися численним визначним українцям.

А як же було не поїхати до Канева й не поклонитися невмирущому Кобзареві? Сюди йшлося, як на прощу, та й грудку землі взято— на вічність... А „шляхи полтавські" ведуть до міста слави Котляревського, Полтави, колиски українського письменства, і письменниця думала тут „душею відпочити" від київської русифікації, та де! Колись славне місто зрусифіковане тепер до кореня, біля пам'ятника Ленінові й досі кладуть квіти, отже „якби з могили встав Котляревський, то вмер би від сорому". А столиця таки вабить авторку непереможним чаром, не зважаючи на невідрадне становище, — „Київ прекрасний, чимало гарних міст я бачила, — пише вона, — але Київ — найкращий!"

Друга подорож в Україну, 1996 року, (репортаж „Рідна, найкраща в світі") — це були ширші туристичні „мандри" Ганни Черінь з чоловіком по всій країні, почавши з Гуцульщини, де „краса навкруги й такі милі люди", омріяні Карпати, Коломийщина й Покуття. Свої враження авторка оздоблює віршами-експромтами:

...Побачили омріяні
Карпати,
Де по стежинах любо
нам блукати.
...Мистецтвом славний
Косівський базар,
Де мови нашої зберігся
повний чар.

А далі прекрасна зелена Буковина, де в Чернівцях чути й румунську та молдавську мови, а очі „вбирають розкіш Буковини, ялинну зелень і кленів багрець, де благословенні гори і долини, і творчий люд, умілець і митець". Стелеться шлях мандрівникам і до Кам'янця-Подільського,

(Закінчення на стор. 3)

Наталка Турчманович

Різдво

В тиху ніч, святу ніч
Христос народився,
В бідних яслах між бидляти
Бог наш воплотився.
Прийшли волхви із дарами
Бога прославляти,
А над Христом у яселках
Свята Його Мати.
Пеленає свого Сина
Сіном укриває,
А зоря з висот небесних
Стайню осяває.
Прославляйте ж Христа-Бога
В вільній Україні,
Нехай Його величають
У кожній родині.
Ворог хай не розпинає
Нашу в Нього віру,
Так як Христа розпинали,
Сіючи зневіру.
Колядуйте, величайте,
Радісно співайте
І Різдво у вільнім краю
Гідно зустрічайте.

Ярослава Гайдукевич,
Тернопіль

Повернення забутих мелодій

У передмові до каталогу-альбому „Мистецька збірка Стецькових" відомий український мистецтвознавець Дмитро Степовик стверджує, що у світі є 70 мільйонів українців, 40 з них проживає в Україні, 30 — поза межами рідного краю.

У тих мільйонах, розсіяних по світу, — велика частина вихідців з Тернополя. Багато з них покинуло рідну землю у часі Другої світової війни, коли сподівання на українську державність виявилися намарними, а на Україну йшов новий окупант в образі більшевика. Ради іншої не було: покинувши обжиті рідні місця, без засобів до існування, без видимої надії, часто з малими дітьми і старими батьками, покидали наші краяни Україну. Ця еміґраційна хвиля вимела вчених, письменників, художників, музикантів, духовних і політичних осіб, людей, що здавна складали кістяк української еліти.

Належала до них і родина Безкоровайних з Тернополя. Один з найвідоміших у краю композиторів і диригентів, талантом якого були позначені кілька десятиліть цього століття, Василь Безкоровайний у поважному віці (сповнилось йому 64 роки) також змушений був разом з родиною покинути рідну землю. Перестала звучати в Україні його музика, ім'я його замовчували і згадували хіба у мистецьких та краєзнавчих колах.

Народився Василь Безкоровайний 12-го січня 1880 року у Тернополі в родині міщан, що мешкали при вулиці Шопена, неподалік Старого парку. Тут здобув початкову і середню освіту, навчаючись у вчительській семінарії, а згодом у гімназії. Тут навчався музики і почав компонувати власні твори, уперше став за диригентський пульт. У Тернополі народився його перший твір для чоловічого хору „Гей, хто на світі" на вірші І. Франка. Потім їх буде дуже багато — музикознавці, дослідники його творчости називають цифру 350. Це інструментальна, хорова, вокальна музика, дуже багато творів для дітей, а також релігійної тематики. Написані вони у різний час та в різних місцях. Але становлення його відбулось у Тернополі.

В. Безкоровайний був дуже діяльним і в громадському культурно-мистецькому житті. З його ініціятиви у нашому місті створено філію Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка, значно активізувалося життя товариства „Боян", при якому композитор створив симфонічну оркестру та диригував нею, не полишаючи цієї праці і при хорі „Бояна". А була ж іще праця в гімназії „Рідної Школи", родинні обов'язки (у сім'ї Василя Безкоровайного та Стефанії із Стебницьких росло двоє дітей — Неоніля та Любомир). Польські окупаційні власті не дуже радо дивилися на українське музичне життя в Тернополі та на його провідника В. Безкоровайного. Тому місця проживання і праці міняв з їх „ласки" доволі часто. Львів, Станиславів, Новий Торг, Золочів теж добре пам'ятають композитора, тому що всюди, крім праці для заробітку як гімназійний професор, ставав до праці громадської.

Найбільш виконуваними у передвоєнному часі були його хорові твори „Полуботок", „Народнім лицарям", „Країна див", „Думи мої", „На небі сонце гасне", „Чорне море", а також інструментальні „Думка" сольо-мінор та „Українські думки" 1, 2, 3, 4, 5, 6 для скрипки і фортепіяну, „Українська різдвяна увертюра" для симфонічної оркестри, збірка українських пісень для смичкової оркестри, а ще чудові сольоспіви, дуети, що звучали чи не в усіх галицьких концертах.

На Захід родина Безкоровайних еміґрувала 1944 року разом з театром Блавацького, у якому в часі війни подружжя мало працю. Всякого було в еміґраційному житті, але сили і витримки, стійкости боротьбі з підступами долі додавала велика любов до України і безмежна — до музики. Композитор Безкоровайний створив навколо себе мистецький мікроклімат і продовжував музичну діяльність в українському середовищі, але в чужому світі. Коли прослідкувати за численними повідомленнями українських газет у ЗСА, окремих журналів, переглянути програми й афіші усіх концертів у м. Баффало, де проживали Безкоровайні, то, повно, не знайдеться жодного без прізвища композитора та його дочки Нілі Безкоровайної-Стецьків.

Музика В. Безкоровайного звучала не лише серед української громади. Написана ним ще у 1935 році у Тернополі „Різдвяна увертюра" була виконана у баффалійській опері і дістала бурю схвальних відгуків американського глядача і преси. Його твори звучали в американо-слов'янських фестивалях у найпрестижніших музичних залях. На еміґрації композитор писав багато нових музичних творів, компонував дуже багато дитячих мелодій, зокрема пісень на слова Романа Завадовича. Написана ним і дитяча опера „Червона шапочка" (лібретто Леоніда Полтави). Окрім того, він викладав в Українському інституті.

В. Безкорований мав шляхетну і мудру старість,

(Закінчення на стор. 3)

Непогамовна...

(Закінчення зі стор. 2)

одного з найцікавіших міст України, аж до славної Почаївської лаври, „де Мати Божа оборонила козаків від турецьких куль... Якби ще й від московської церкви оборонила“, — завважує авторка. І нарешті — „одвічне горде Лева місто!“ Тут височіє вже пам'ятник Шевченкові, але помітних змін за три роки немає, хоч авторка робить висновок, що в західній Україні помітно вищий стандарт життя, а до того скрізь лунає українська мова й лише поселенці-росіяни і східні малороси вживають „общепонятного“.

В Одесі, у грандіозному музеї Морської Фльоти, можна бачити, як „далеке минуле об'єдналося із сьогоденням“ — срібні гривні Київської Русі і тризуб св. Володимира, а пливучи Дніпром, туристи мають нагоду оглянути найкращий Херсонський Краєзнавчий Музей, славну Хортицю („козаки“ тут розмовляють російською мовою!), побачити величне Запоріжжя, славне Дніпробудом, де Славута клекотить на затоплених порогах, а там, де Дніпро найширший — „індустріяльне серце України“, Дніпропетровське — Січеслав. Тут і відомий музей Яворницького, „батька Запорізької Січі“. Двомільйоновий Харків, рідне місто Г. Сковороди, оточене новими районами, з величезними новобудовами. Тут і перший університет східньої України (1805 р.), прекрасні церкви, особливо Благовіщенський собор, але мова скрізь російська і чи не єдиним українським „пролиском“ там є „Просвіта“...

Особливе зацікавлення у читача викликає репортаж „Навколо світу за 30 днів“, про туристичну подорож авторки з чоловіком, почавши з Фльориди й Сан Франсіско, до країн Азії і Африки. Чи багато ми знаємо про Таїлянд (колишній Сіям), чи Маляйзію? Тож уявімо собі 6-мільйоновий Бангкок, столицю Тайлянду, куди щороку приїздить 3 мільйони туристів, місто-гігант, де на базарах гори овочів, а вулиці рясніють жебраками і голодними дітьми... А далі, в тайляндській затоці, — повний контраст, держава Маляйзія, втілення добробуту, тут ні жебраків, ані безробіття, країна має сім університетів (територія стейту Ню-Мексико!) початкове навчання безкоштовне і сувора кара за порушення законів, а за наркотики — смерть. На півдні — республіка Сінгапур, що своїм добробутом перевищує й сусідню Маляйзію.

Індія вражає контрастами, — велике місто Мадрас світить бідністю, жебрацтвом, але на жінках прегарні сарі, оздоблені золотим намистом, на вулицях і майданах поважно ходять вгодовані білі корови, вони „святі“, їх не чіпають. Найбільший порт Бомбей, що розкинувся на семи островах, з'єднаних мостами, славиться розкішним палацом магараджі, а готель „Тадж Магаль“ і численні храми — цього не описати, а треба побачити на власні очі... Острів Цейльон — це тепер незалежна, мальовнича Срі Ланка, „щасливий, багатий край“, колишня перлина, чи пак „сльози Індії“. Три чверті населення — сингали, а решта революційні тамілі, що ненавидять „зайдів-туристів“ і домагаються автономії.

До Єгипту звідси дорога неблизька — шість днів плавби через Індійський океан і Червоне море, а це неабияке випробування для туристів, бо „часом розгніваний Нептун хоче нагадати, що вони в його царстві“. Аж нарешті поріг Єгипту, порт Сафага, а далі міста-центри найславніших храмів, руїн царських палаців і гробниць. По боках Нілу феноменальні залишки давнини, такі, як храм Рамазеум з колонами 140 стіп висоти, а туристам покажуть „екзотику“ — мавзолеї і піраміди, серед яких найбільша піраміда Хеопса (заввишки 481 стопа!). Всередині вона порожня, але на стінах її чудові малюнки й скульптурні окраси. Столиця Каїр, найбільше місто Африки, воно поряд з брудом і злиднями набуло вже рис модерної метрополії з розкішними готелями і ресторанами.

Останній етап „навколосвітньої подорожі“ — Ізраїль, мовою прочан Свята Земля, хоч авторка слушно зауважує — „тут є місця святі й несвяті“. Краєвиди його чудові, місто Гайфа, на високій горі, вкрите хмародерами так, як і Ню Йорк. В столиці Тель-Авів розміщено амбасади й світовий діямантовий центр, де роботі вишліфовує діяманти. Та не оминути тут ні Гетсиманського саду, ні Церкви Упокоєння, початку хресної дороги Спасителя, ані Вифлеєму, де на місці ясел Немовлятка-Христа зірка. „Тут ми й колядку заспівали“ — пише авторка.

Великий репортаж „Аргентина“ має чотири тематичні розділи, в них не лише життя тамтешньої „української галузки“, а й дещо з історії країни й міста Буенос Айресу, письменниця захоплена красою країни, як і „працею та розумом щедрих і діяльних земляків“. Варто відзначити її оригінальний „репортаж з канапи“ про минулорічну Олімпіяду — її перебіг і радісні хвилини успіхів українських змагунів — авторка передала це емоційно і дотепно.

Книжка Ганни Черінь „Навколо світу“ — це не лише свіжі враження мандрівниці, яка „завойовує нові терени“, але талановиті розповіді, з історичними фактами, пожвавлені влучними міркуваннями, тонким гумором, з них бачимо не лише „своє обличчя“, а й збагачуємо малознанням із ширшого світу. Книжка щедро ілюстрована світлинами фотографа, чоловіка авторки, Степана Панькова. На жаль, редактори „Всесвіту“ (видавця) хибно „пописалися“ в примітках-перекладах з англійської, подавши невідповідні значення слів. Ціна книжки з пересилкою 15 дол. Замовлення висилати на адресу: Mrs. Halyna Pankiw, 652 Norwood St., Port Charlotte, FL. 33952.

Чорна...

(Закінчення зі стор. 1)

історичних доказів С. Куртуа, — стверджує Т. Джудт у своїй статті і самого факту, що комуністичний режим знищив десятки мільйонів людей, в тому у самому СССР 20 млн., а в комуністичному Китаї 65 млн. Т. Джудт, що є директором Інституту Ремарка при Нюйоркському університеті, подає висновки автора „Чорної книги“, на підставі яких архіви і свідки ясно доказують, що тепер є провідною напрямною сучасного комунізму.

Але тому що він існує довше, як існував нацизм, число його жертв перевищує число жертв нацизму. 100 мільйонів жертв комунізму це трохи більше, як 25 мільйонів жертв нацизму, — стверджує автор.

Цікавий є висновок Т. Джудта щодо дивної настанови Заходу до злочинів комунізму. Він уважає, що це діється тому, що комуністи були спільниками Заходу в нищенні нацизму і що велика частина населення західних держав, включно з істориками, все ще боронить комунізм, як менше лихо.

В статті Т. Джудта великими літерами є цитата із книжки С. Куртуа того змісту: „Дитина українського кулака, зумисне заголоджена сталінським режимом, вартує так само, як жидівська дитина з варшавського гетто заголоджена нацистським режимом“.

КИЇВ. — Цього року населення України зменшилося майже на 400,000 осіб, повідомив 26-го грудня Державний комітет статистики. На початку 1998 року в Україні нараховуватиметься 50.48 млн. мешканців; на початку 1997 року ця цифра дорівнювала 50.85 млн. осіб. Зменшення населення пов'язане з падінням народжуваности і тривалости життя, а також зі збільшенням смертности серед немовлят.

Команди куренів Пластунів Сеніорів і Уладу Старших Пластунів „Чота Крилатих“ діляться сумною вісткою зі своїми членами та пластовою братією, що в п'ятницю 26-го грудня 1997 року відійшов на вічну ватру

бл. п.

пл. сен.

МИХАЙЛО БІЛОУС

член 18-го куреня УПС „Чота Крилатих“.

Глибоке співчуття дружині Наталії і синові та нашому другові Орестові з дружиною Лідією та дітьми складають проводи та членство куренів „Чота Крилатих“.

В ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

мгр

М. ГАВРИЛЮКА

в суботу, 3-го січня 1998 р.
о год. 9-ій ранку
буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Володимира в Ґлен Спей, Н.Й.

дружина Н. ГАВРИЛЮК

В суботу 27-го грудня 1997 р. відійшла у вічність у Філядельфії, Па., відома акторка галицьких театрів

бл. п.

КЛЯВДІЯ ГОШ

з дому РАДВАНСЬКА

Залишила у смутку:

чоловіка	— ІВАНА
доньку	— ВІРУ Ке. ПЛАВУЩАК з чоловіком РОМАНОМ
внуків	— УЛЯНУ ПІДЗАМЕЦЬКУ з чоловіком ТАРАСОМ
	— ТАНЮ СТЕХ з чоловіком МАРКОМ
правнуків	— ВАСИЛЬКА і СОФІЙКУ ПІДЗАМЕЦЬКИХ
сестрінків	— МАРТУ МУСІЙ-БАКЛІ з чоловіком ДОНОМ, ЮРКА МУСІЯ з дружиною ВІРОЮ
сестру	— ОЛЬГУ у Львові з її родиною

та родину чоловіка в Україні.

Ділимося сумною вісткою, що в четвер 18-го грудня 1997 р. після довгої і важкої недуги відійшов у вічність на 82-му році трудолюбивого життя наш найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІДУСЬ, СТРИЙКО І ВУЙКО

бл. п. д-р

МИРОСЛАВ ЛІБЕР

нар. 1-го квітня 1915 р.
в с. Черче, п. Рогатин, Україна

ПОХОРОННІ відправи відбулися 20-го грудня 1997 р. з церкви св. Володимира й Ольги в Чикаго, Іл., а опісля на українському цвинтарі св. Миколая.

Залишив у глибокому смутку:

дружину	— МАРІЮ
синів	— ЮРІЯ з дружиною ДЕБРОЮ
	— ПЕТРА з дружиною АДРІЯНОЮ
внуків	— МАРКА, МАТЕЯ, КАТЕРИНУ, ЛЕСЮ і ДЖЕСІКУ
сестрінків	— РОМАНА й АНДРІЯ ГЛАДУНІВ
братанка	— БОГДАНА ЛІБЕРА

та ближчу і дальшу родину в ЗСА, Польщі й Україні.

Вічна йому пам'ять.

ПОДЯКА

Складаємо щиру подяку о. крилошанинові Іванові Кротцеві за похоронні відправи. Також дякуємо родині, приятелям і знайомим за участь у похоронних відправах, за молитви, співчуття та за щедрі пожертви на дорбодійні цілі в пам'ять покійного.

РОДИНА

ХАРКІВСЬКА „ПРОСВІТА“ ДЯКУЄ ЗА ДОПОМОГУ

Навесні ц.р., відгукнувшись на потребу підтримати діяльність харківської „Просвіти“, українська громада Йонкерсу, Н.Й., за ініціятивою д-р Марії Кіцюк, започаткувала збірку коштів, а наш заклик на сторінках „Свободи“ успішно її доповнив і, завдяки щедрості жертводавців, було зібрано 5,905 долярів. Цю суму передано двома частинами й доручено особисто голові Харківського обласного Об'єднання „Просвіта“ ім. Т. Шевченка, проф. А. Кіндратенкові. Нижче подаємо виїмки з його листів-подяк і посвідок про одержання грошей:

Вельмишановна пані Маріє! Цим підтверджую одержання 17-го липня ц.р. суми 3,000 долярів на виховні і культурні цілі Т-ва „Просвіта“ в Харкові, зібраних у ЗСА, під патронатом відділу Українського Конґресового Комітету в м. Йонкерсі. Вельми вдячні Вам особисто, п-ні В. Юрченко, й усім українським патріотам ЗСА, які відгукнулися на допомогу для Харкова... 23-го серпня ц.р. я отримав передані Вами додатково 2,905 дол. З тих грошей, що отримали раніше, ми витратили на такі цілі: на нашу видавничу діяльність (журнал для дітей „Журавлик“, на видання „Книги пам'яті українців“— хронології геноциду та ін.), вже закупили 400 пачок паперу за 1,300 дол. (гуртова покупка дешевша); дали 200 дол. на спорудження пам'ятника 300 кобзарям, замордованим комуністами в 1934 році. Влада відмовилася давати гроші на спорудження цього пам'ятника, але після того, як „Просвіта“ дала пожертву, деякі особи також склали по 100 і по 200 дол. і справу зрушено з місця. Щиро і глибоко вдячні всім жертводавцям! Дай Боже всім вам міцного здоров'я, наснаги і всіляких гараздів, терпіння, а ми таки збудуємо незалежну і заможню Русь-Україну!

Голова харківської „Просвіти“
проф. Анатолій Кіндратенко

НИЖЧЕ ПОДАЄМО СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ
для харківської „Просвіти“

З подякою всім жертводавцям
д-р Марія Кіцюк і
Валентина Юрченко

1,000 дол. Кредитова Кооператива СУМА в Йонкерсі; 500 дол. Филип і Тетяна Трач; 250 дол. Ада Кулик; 200 дол. Ігор і Любомира Коцур; по 100 дол. Богданна Більовщук, д-р Микола Борден, д-р Володимир і Зеновія Бровинс, Дарія Винників, Борис Галаган, Іван Заковоротний, Евген і Марія Іванків, Ярослав і Галина Модрицькі, Наталія й Олександра сас Погорецькі, 11-ий Відділ ООЧСУ в Йонкерсі, д-р Роман і Алла Трохимчук, Томас Ярема, Український Народний Дім в Лорейн (Огайо); 65 дол. Сергій Павлів; по 50 дол. Ярослава Антошик, Наталія Блашків, Анастазія Вариха, Юлія Вертипорох, Степан Гаврилюк, Ольга Гаєцька, Роман і Марія Глушко, Роман і Патриція Дейнека, Петро й Оксана Дуда, Павло Капітула, Ярослав і Марія Кіцюк, Ярослав Петро Кіцюк, Микола Корінець, Бенджамин і Віра Корсун, Олександер і Марія Крайчик, Марія Менендес, Микола й Наталка Невмержицькі, Андрій Стахів, Іван Терешкевич, Любомира Ціховляс, Андрій і Марта Шевчик, Володимир Щур, Любомир і Леся Щур, Софія Щур-Скарпелі, Стефан Щур, Тарас Щур, Валентина Юрченко; 40 дол. Володимир Краєвський; 35 дол. Ірена Моцюк; по 30 дол. Теодор Гошко, Марія Кодельська, Катерина Руденко; по 25 дол. Евген Бачинський, Ольга Бульба, Роман Висоцький, Любов Дражевська, Михайло Корень, Теодор і Доротея Коцур, д-р Іван Куйдич, Любомир і Оксана Кулинич, Любомир Лаба, Дмитро Мельник, Надія Німилович, Галина Норка, Теодор Островський, Павло Паньків, Галина й Богдан Титла, Микола й Роза Шевченко; по 20 дол. Ярослава Баран, Стенлі Берщук, Віра й Остап Винник, Богдан Вітюк, Дмитро й Розалія Глушко, Осип Дашко, Дмитро Івасютин, Олександер Кобаса, Богдан і Іванна Козак, Любомир Лампіка, Михайло Лотоцький, Анна й Іван Михаляк, Мирослав Самчишин, Марія Ференц, Петро Шкафаровський; 15 дол. Петро й Оля Кулинич; по 10 дол. Михайло й Анна Барна, Марія Борковська, Стефан і Андрея Вариха, Ярослав Вариха, Катерина Гаврилюк, І. Грейо, Стефан Гуменюк, Іван Зінченко, Тереса й Стефан Капітила, А. Кащак, Ярослава Кіналь, Михайло й Віра Кобасяр, Юрій Ковальчик, В. Кравець, Олександра Крумшин, А. Е. Куцина, Павло Микитин, М. Періх, Юлія Періх, О.К. Слойка, Лідія Стебельська, М. Терлецький, Еміль і Анна Тутко, Володимир і Марія Уздейчук, Іван Черешня, Павло Шкафаровський, Осип Щур; по 5 дол. Евгенія Бабак, П. Вовчак, Петро й Надія Гованські, Ірена Іванчишин, Ярослава Камінська, Люба Костечко, Марійка й Мирослав Кузмяк, Василь Млинарик, Марія Мотрук, Анна Патрош, Олексій Попружук, О. Породко, Анна Пузьо, Дмитро Савчук, Павло Спяк, Андрій Тацин, Степан Пережек, Іван Ткачук.

П. Лазаренко...

(Закінчення зі стор. 1)

зганьбити нас в очах виборців. Це проблема приречених“, — пише П. Лазаренко в оприлюдненій заяві.

Заява появилася після пресової конференції, на якій заступник голови Комітету боротьби з корупцією та організованою злочинністю Анатолій Єрмак повідомив, що державну дачу, у якій мешкає родина П. Лазаренка, було відремонтовано перед самим вселенням Лазаренків за рахунок державного бюджету і на ремонт витрачено 5 млн. грн.

Цю інформацію підтвердив і Григорій Омельченко, а в Генеральній прокуратурі сказали, що кримінальну справу з цього приводу порушено, але не проти П. Лазаренка, а „за фактом“ витрати згаданої суми якимсь невідомим на ремонт дачного будинку в Пущі-Водиці, на покриття якого витрачено 16 тонн міді. За словами Г. Омельченка, відразу після ремонту цей державний будинок винаймила на 49 років комерційна структура (яка саме — не сказав), а вже наступного дня ця комерційна структура передала дачу П. Лазаренкові в обмін за його приватизовану квартиру в Дніпропетровському.

Повернення...

(Закінчення зі стор. 2)

працював до останнього, відведеного йому на цій землі, дня. У віці 85 років він повідомляв свого друга Леоніда Полтаву, що пише музику до містерії „Великий льох“ та музику для „Львівської міщанки“. На столі лежала робота над новою дитячою оперою... А до кінця життя залишалося менше року. 5-го березня 1966 року композитора не стало.

Велику творчу спадщину залишив по собі В. Безкоровайний для нас, нинішніх українців в Україні. На жаль, майже невідому. Опікується нею його дочка Ніля Безкоровайна-Стецьків з з її доброї волі твори композитора передані до рідного міста, де знайшли прихисток у Тернопільському Краєзнавчому Музеї. Надіємося, що знайдуться зацікавлені люди, меценати, і твори композитора Безкоровайного будуть перевидані і значно поповнять і збагатять українську музичну культуру. Багато з них — справжні раритети на вірші Б. Лепкого, О. Олеся, Лесі Українки, Т. Шевченка, Р. Завадовича — збереглися у рукописах і досі не видані. Передала до музею дочка композитора і значну частину великого архіву свого батька (майже 400 одиниць збереження), серед яких більше сотні листів, світлин, книги, афіші, програми концертів, документи.

Серед літа Ніля Безкоровайна-Стецьків разом зі своїм чоловіком д-ром Євгеном Стецьковим були гостями Тернопільського Краєзнавчого Музею. І знову, як у далекі передвоєнні часи, звучала чарівна музика композитора Безкоровайного. Під час зустрічі з подружжям Стецьквих її виконали вчителі й учні обласної експериментальної школи мистецтв. Тернопільська громада (а це науковці музею, працівники культури міста, представники мистецької еліти) була приємно здивована, коли з мелодекламацією „Снишся мені“ (вірші Б. Лепкого, музика В. Безкоровайного) виступила 75-річна дочка композитора, якій акомпанював на фортепіяні викладач школи мистецтв, прекрасний піяніст Сергій Маловічко. У його віртуозному виконанні звучав також „Спомин з гір“ (думка і коломийка для фортепіяну). Після виконання сольоспіву „У мамин день“ (викладач школи мистецтв Людмила Грам'як) Ніля Стецьків з хвилюванням сказала: „Мені здавалося, що всі твори батька я чула, але цей направду чую вперше“. І щиро подякувала за приємну несподіванку і дуже теплу зустріч з громадськістю міста, влаштовану Тернопільським Краєзнавчим Музеєм при співпраці з обласною експериментальною школою мистецтв.

(Газета „Свобода“, Тернопіль).

П О Д Я К А

З волі Всевишнього несподівано і передчасно відійшов у вічність 8-го жовтня 1997 р. наш найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДО

бл. п.

ЮРІЙ КУЗЬМОВИЧ

Ми невимовно вдячні нашим рідним, приятелям і знайомим за писемні, телефонічні й особисті вияви співчуття, Служби Божі, молитви та за участь у похоронних відправах нашого дорогого Юрія.

Дякуємо о. Пилипові Сандрикові ЧСВВ за уділення єлеопомазання в шпиталі та за теплі слова поради в тяжкому для нас часі.

Дякуємо о. Патрикієві Пащакові та о. Лаврентієві Лавринюкові з церкви св. Юра за відправлення похоронних обрядів та за щиру прощальну проповідь під час Літургії.

Дякуємо маестрові Андрієві Добрянському за відспівання похоронних обрядів.

Ми зокрема вдячні Осипові Гацові за зворушливі прощальні слова над гробом дорогого Юрія.

Дякуємо за св. Літургії які були відправлені в українських католицьких церквах у Франції, Австрії, Лідзбарку (Польща), Тлумачі, Пишківцях, Чорткові (Україна) та Куритибі (Бразилія).

Щира подяка о. Филипові Сандрикові та о. Вернардові Панчакові за відправлення св. Літургії в сороковий день. Щире спасибі Марії Мачулі, Катерині Плішак та Марії Василик за підготовку тризни в сороковий день.

Дякуємо всім, що зложили пожертви на св. Літургії, Фонд сплати Нового Табору СУМ в Елленвілл, Н.Й., та громадські цілі та за численні квіти.

НА СЛУЖБИ БОЖІ ЗЛОЖИЛИ:

Дарка Бабська, Стефан Барна, родина Благий, Софія Бочневич, Володимира й Василь Харук, Стефанія Черепанин, родина Данчук, Павліна А. Данчук, Дарія Ґаврилюк, Ева Ґорон, родина Гац, Марійка й Богдан Гаргай, Дозя, Христя, Марко й Богдан Гевко, Настя й Мирон Гірняк, Текля Гнатишин, Целя й Семен Гоць, Катерина Гофман, родина Гусак, Татіянна Ільницька, Анна Яковів, Люба й Орест Качун з родиною, Helen Klein, родина Клоків, Меланія Коханська, родина Когут, Ксеня Конвіцька, Юлія й Володимир Копчинські, Madeleine Kripps, Анна Кульчицька, Іванка й Богдан Курис, Анна Кушнірчук, родини Кузбит і Матичак, Оля й Славко Кузів з родиною, Марія Лев, Юрій і Ганя Лущик, Доня Магаль, Ірина й Андрій Макар, Іван Макар, Татіянна й Іван Макар, Петро Малькут, Марія Маслович, Anne McGovern, Ганя й Роман Мигаль з родиною, Євгенія й Юрій Микитин, Ліда Микитин, Юрій Микитин мол., Келя Недоступ, Галя й Ярослав Оберишин, Любов Оленин, Осередок СУМ — Ню Йорк, Марія й Михайло Остафійчук, Рузя й Осип Паращак, Катерина Пенджола з родиною, Марія П'ятка, Марія Полкоснік, Walter Polkosnik, Катруся й Мирослав Попович, Юрій Прятка, Стефан Прятка, Andrey and Bill Rauscher, родина Равчак, Дарія Рекуча, Марія Решітник, Марія й Іван Роїк, Юлія й Іван Росцішевські з родиною, родини Ролянд і Лехкі, Стефанія й Михайло Рудик, родина Самохвал, Люся, Таня, Надя й Богдан Сава, Маргарета й Михайло Сікора з родиною, Марія й Никола Сікора, Яніна й Петро Сікора з родиною, Ірина й Микола Сорока, Рузя й Пилип Сорока з родиною, Євгенія й Василь Стецко, родина Татарин, Юлія й Михайло Томашевські, Lesia and Jim Vazeos, Галя й Антон Вацлавські, Марія й Корнель Василик, Олекса Волошин, Агафія Вовк, Олекса Вовк, Анна Заращак.

КВІТИ НАДІСЛАЛИ:

родина Благий, родина Когут, Володя, Юрій й Іван Лущик з родинами, Марія й Никола Сікора, Маргарета й Михайло Сікора, Яніна й Петро Сікора, Крися й Іван Лазар, Кредитівка Самопоміч в Ню Йорку, Graver Water Co., родина Татарин, Никола Дробенко з родиною, Дмитро Скриль.

НА ФОНД СПЛАТИ ДОВГУ НОВОГО ТАБОРУ СУМ — ЕЛЛЕНВІЛЛ, Н.Й.:

	250 дол.	Michel and Bonnie Kuzmowycz...
по	200	Параня Кузьмович, Ґеня й Орест Благий з родиною;
по	100	Стефанія й Дмитро Благий, Стефанія й Осип Гац, Ірина й Володимир Когут з Адріяною;
	60	Роксоляна й Кароль Подлірка;
по	50	Оля й Зенко Благий з родиною, Роман Гац, Михайло Когут, Марійка Маслович, Ліда Микитин, Юрій Микитин мол., ОЖ ООЧСУ — Відділ Ню Йорк, Юлія й Іван Росцішевські, Домна й Мирон Свідерські, Надя й Мирослав Шмігель;
	30	Анна Бера;
по	25	Софія Бочневич, Зенон Гац, Анна й Володимир Зборовські; Оля й Стефан Рудик, Володимира й Василь Харук;
по	20	Єлисавета й Теодор Боднар, Марія й Корнель Василик, Теодор Воляник, Агафія Вовк, Павліна А. Данчук, Володимир Гац, Евген Ґановський, Семен Гоць, Дарія Гаврилюк, Ева Ґорон, Богдан Качор, Євдокія Касіян, Людмила Костик, Анна Кушнірчук, Галина й Ґриґорій Лещук, Катерина й Стефан Лехкі, Марія Лозинська, Ганя й Юрій Лущик, Марія й Юрій Мачула, Доня Магаль, Ірина й Андрій Макар, Татіянна й Іван Макар, Петро Малькут, Євгенія й Юрій Микитин, Марія П'ятка, Петро Попович, Маруся Решітник, Марія й Іван Роїк, Іванка Ролянд-Лехха, Юлія й Василь Розар, Марія й Никола Сікора, Маргарета й Михайло Сікора, Яніна й Петро Сікора, Євгенія й Василь Стецко;
	15	Ярослав Гац;
по	10	Марія Гусак, Анна й Михайло Осташевські, Михайло Пенджола, родина Равчак.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „НАЦІОНАЛЬНОЇ ТРИБУНИ“:

100 дол.	Параня Кузьмович;
30	Марія Лавро.

Нехай милостивий Господь Бог винагородить вас усіх щедрими ласками за ваші добрі й шляхетні серця.

Дружина ПАРАНЯ з родиною

Активізуються реґіональні редакційні групи ЕУД

Енциклопедія Української Діяспори (ЕУД), під спонзорством Наукового Товариства ім. Шевченка (НТШ) та Фундації Приятелів Енциклопедії України в ЗСА, спершу була заплянована в шістьох томах про діяспору в країнах (1. ЗСА, 2. Канада) або реґіонах (3. Південна Америка, 4. Австралія–Азія–Африка, 5. Західня Европа, 6. Середньо-Східня Европа). Перше плянування проходило 1988 року. Наступні два-три роки внесли несподівано великі політичні зміни, так що в 1993 році можна було реалістично додати ще один том — сьомий, про східню діяспору на території держав колишнього СССР, цей том тепер підготовляється у співпраці з Національною Академією Наук України (НАНУ) в Києві. З намічених семи томів завершено один (четвертий), т. зв. австралійський, і його видано в 1995 році.

Тим часом покладено основу під редакцію усіх томів, зформовано редакційний і авторський персонал, укладено каталог (списки) приблизно 16,000 гасел (статтей і заміток), а головне, зібрано в редакційному бюрі в Чикаґо і на місцях дії редакторів або координаторів країн чи томів основний джерельний матеріял для редаґування (приблизно 75 відс. потрібного матеріялу). Щойно після цієї підготовчої фази можна було приступити до написання гасел, яких виготовлено, не включаючи австралійського тому, від 10 до 25 відс., залежно від томів, найменше до канадського, а найбільше до тому про східню діяспору. Ця праця в основному проходила в чикаґському бюрі ЕУД. Спочатку з мінімальним персоналом двох осіб, редакція, на чолі з головним редактором Василем Маркусем, сьогодні затруднює постійно двох працівників на повний час, трьох на неповний час, та четверо, які допомагають на громадській засаді, себто без платень, один або два дні в тижні. Більшість співпрацівників в ЗСА та інших країнах також працюють на громадських засадах. Це реґіональні координатори, редактори певних галузей (література, церква, мистецтво, музика, спорт тощо); в окремих томах — автори, постачальники джерел і матеріялів, рецензенти написаних гасел. В такому пляні понад 100 осіб мають якесь відношення до підготови цього монументального твору в сімох томах.

В 1995 році оформлено редакцію другого тому ЕУД (Канада) у співдії з УВАН у Вінніпеґу. Цей том має появитися під редакцією проф. Ярослава Розумного, а за його фінансове спонзорство будуть відповідальними установи й люди в Канаді. Решта томів фінансується в Америці, головно через НТШ. В 1995 році Фундація Приятелів Енциклопедії України припинила фінансування, виконавши своє попереднє зобов'язання. Але голова фундації мґр Володимир Баранецький очолив збірковий комітет на дальші потреби ЕУД при НТШ.

Після появи четвертого тому (австралійського) постало питання дальшої праці над ЕУД, пріоритету томів та їх дальшого фінансування. НТШ погодилося продовжити мінімальне фінансування, але під умовою, що американський том буде пріоритетним та що редакція в Чикаґо присвятить йому основний час. Таким чином, чикаґська редакція більш інтенсивно займається від року саме американським томом ЕУД, який має появитися в двох книгах і буде мати біля 1,000 сторінок енциклопедичного формату з 4,500–5,000 гаслами. Співредактором американського тому є д-р Дарія Маркусь.

Разом з цим йде розбудова редакційної структури цього тому в двох напрямках:

1. Притягнення до співпраці галузевих редакторів. Ними є: В'ячеслав Вишневський (Українська Православна Церква), Любов Волинець (етнографія, музеї, бібліотеки), д-р Василь Ленцик (Українська Греко-Католицька Церква), д-р Едвард Касинець (закарпатські гасла), д-р Осип Кравченюк (історія іміґрації), д-р Олександер Лужницький (преса), Богдан Певний (мистецтво), Роман Савицький (музика). Омелян Твардовський (спорт), Осип Труш (військові гасла). Крім них, заанґажовано низку авторів до певної групи чи комплексу гасел. Бракує ще кілька галузевих редакторів; з кандидатами йдуть розмови. Зазначуємо, що всі ці люди, як також заанґажованні автори, працюють на громадській базі, себто безплатно.

2. Другим пляном редакційної праці над американським томом є територіяльний принцип. Для цього творяться редакційні реґіональні групи в окремих стейтах або більших містах, де є українські осередки. Такі групи постали (в хронологічному порядку): в Чикаґо для реґіону трьох стейтів — Іллиной, Індіяна і Висконсин (цю групу координує головна редакція в Чикаґо); в Дітройті (координатор д-р Павло Джуль), в Ню Йорку на реґіон південного стейту Ню Йорк та Ню Джерзі (інж. Євген Івашків); у Філядельфії (д-р Олександер Лужницький); в Клівленді (мґр Василь Ліщинецький), в Рочестері (інж. Роман Куціль); в Скрентоні на середній реґіон стейту Пенсильванія (д-р Осип Кравченюк); в Стемфорді на стейт Коннектікат (інж. Олександер Пришляк) та в Піттсбурґу на західній реґіон стейту Пеннсильванія (інж. Сидір Тимяк).

Вивчення українського поселення в ЗСА було дуже занедбаним полем в наукових дослідженнях, порівнюючи до інших етнічних груп — кілька докторських дисертацій та кілька маґістерських тез, і тому редакторам часто доводиться робити джерельні дослідження. Саме у цьому роля реґіональних редакційних груп дуже важлива. Члени цих груп ознайомлюються з каталогом гасел на їхній реґіон і дораджують, що треба додати, що опустити. Вони розсилають анкети передбаченим авторам та наміченим особам, про кого будуть поміщені гасла; збирають адреси, оформлюють проєкти гасел та звіряють і доповнюють інформації, як також організують ілюстрований матеріял.

Організація реґіональних груп ще не завершена. Запляновано створити ще групи в Міннеаполісі (для Міннесоти та Північної Дакоти), в Лос Анджелесі або Сан Франсіско для Каліфорнії, в Бостоні для Нової Англії та у Вашінґтоні, Д. К., для Меріленду й сусідніх стейтів. В інших стейтах є індивідуальні співробітники, а подекуди ще таких шукаємо. Добру працю провели вже осередки в Ню Йорку, Дітройті, Філядельфії та Чикаґо.

Енциклопедія Української Діяспори це не довідник „Хто є хто". В першу чергу це будуть статті з історичною перспективою про українські поселення-осередки в Америці, включаючи і ті, які вже сьогодні не існують, але в певний історичний період були осідком організованої української громади; статті про Церкви, організації, інституції, які є або були; загальні тематичні статті (література, театр, музика, мистецтво, наука і т. п.); аналітичні (асиміляція, мовна практика і т. п.), а також біографічні про визначних суспільних діячів української громади в Америці. Також не будуть статті обмежені тільки до національно-свідомого русла української громади в Америці, але будуть відповідно до їхнього відношення до українства інформації про всіх вихідців з України, і тих, які пристали до Російської Православної Церкви, і тих, які не пристали до українського русла і залишилися у „візантійській" Церкві, як також і тих, які були членами української Комуністичної партії в Америці, т. зв. „проґресистів". Коли йдеться про осіб неукраїнського походження, то вони будуть включені, якщо їхня діяльність у відношенні до українців була значною.

Проєкт цього маштабу вимагає компетентної праці, що в свою чергу вимагає фондів. Кошт виготовлення американського тому ЕУД буде виносити мінімум 200,000 дол. і для того буде проводитися збірка серед українського громадянства, яке має вирозуміння до вагомости історичної документації. На кошт друку гроші будуть зібрані шляхом передплати (дві книги першого тому по 500 стор. великого формату орієнтовно будуть коштувати біля 100 дол.). Очікується, що установи, а може й деякі громадяни, стануть колективними спонзорами цього унікального видання. Прохаємо всіх зацікавлених звертатися з пропозиціями співпраці та іншими запитаннями до редакції в Чикаґо: 2247 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622; тел.: (773) 489-1339. В справі пожертв і фінансування до НТШ в Ню Йорку: Shevchenko Scientific Society, 63 Fourth Ave., New York N.Y. 10003; тел.: (212) 254-5130.

100-річчя церкви свв. Петра і Павла в Ансонії

Парафіяни української католицької церкви свв. Петра і Павла в Ансонії, Конн., 100-річчя своєї парафії відсвяткували спеціяльною торжественною Службою Божою та бенкетом у неділю, 5-го жовтня ц. р.

Святкування розпочались в год. 10:45 перед полуднем, процесією на чолі з Владикою Василем Лостеном, Єпископом Стемфордської Дієцезії, з участю багатьох священиків, вівтарних хлопців, молоді та почесної асисти Лицарів Колюмба.

Понад 600 парафіян, гостей та офіційних представників приглядалися святочній процесії. Дітовий хор під керівництвом Йоланти Коваль співав українські церковні пісні, а дітвора підготовчої кляси до першого св. Причастія привітала Владику. Крім того, теплими словами, хлібом і сіллю привітав Єпископа В. Лостена та всіх священиків Михайло Смержнак, голова Ювілейного комітету. Після того діти: Дженніфер Вокер, Михайло Тхір, Михайло Зановяк, Томас Слота і Дженевів Іванофф вітали Владику китицею троянд і українськими та англійськими віршами.

Ювілейну Богослужбу відправляли Єпископ В. Лостен в асисті о. Роберта Бачо, пароха церкви, диякона Марка Гірняка, о. Петра Скрінковського, духовного директора семінарії св. Василія, о. Леона Моско, пароха української католицької церкви св. Михаїла в Гартфорді та о. Степана Яновського, пароха української католицької церкви Неустаючої Помочі в Бриджпорті. До Служби Божої дякував Іллін Ґебуза, Мар'янка Браєн Мойр і співав хор св. Мокрини під керівництвом Івана Шпака. Вівтарними хлопцями під час ювілейної Служби Божої були: Степан Журав, Іван Зановяк, Меттю Сьомбатій, Тимоті Розум, Михайло Розум, Ґреґорі Розум, Михайло Писарчук і Дейвид Ґрегам.

Владика В. Лостен зі священиками.

Чорноморці (зліва): Сара Ґерман, Кілле Ґерман, Марія Липень І Маллорі Мартіно.

„Журавлі" Бойківщини: Сара Ґерман і Маллорі Мартіно.

Полька лемківська (зліва): Іллін Ґебуза, Мар'янна Писарчик, Дженніфер Зановяк і Ганя Тхір.
(Світлив Ф. Стубан).

У своїй проповіді Владика В. Лостен, щиро вітав усіх присутніх на цьому величавому святі 100-річчя їхньої парафії та нав'язав слова св. Євангелія до християнського життя та взаємовідносин людей до Христа через Українську Католицьку Церкву, одночасно підкреслюючи конечність і потребу забезпечити Українську Церкву для майбутніх поколінь. Причастія на ювілейній Службі Божій уділяв Владика В. Лостен, о. Р. Бачо та о. Ігор Мідзак з церкви св. Михаїла у Гартфорді. Бладика В. Лостен уділив спеціяльне благословення всім присутнім.

Після відправи почесна варта Лицарів Колюмба відпровадила Владику до парафіяльної авдиторії на перекуску приготовану господинями Елис О'Дой, Клер Пусатері та Дебора Ґерман.

Вечором того дня відбувся ювілейний бенкет і концерт у приміщеннях Астор Колоні Інн, з участю понад 500 осіб. Гостей при вході вітали члени бенкетового комітету: Марія Ковальчик, Ширлі Дрейк, Ольга Ковальська, Ричард Ковальчик і Давид Дзядік. До головного стола Владику В. Лостена та інших визначних ґостей запровадили Павло Мудрий, ведучий вечором, і Стенлі Ожеховський, президент парафії.

О. Петро Скрінковський, колишній парох був головним промовцем на бенкеті, де у своєму виступі розповів про історію церкви та посвяту тих, що її збудували. Отець Джан Сквіллер, теперішній парох церкви св. Михаїла у Вунсакет, Р. Ай., а колишній парох церкви свв. Петра і Павла, що був найдовше на цьому становищі, висловив свої щирі побажання на майбутнє та привітав присутніх на святі перших учительок парафіяльної школи Сестер Служебниць Шарлотту та Бернарду.

Привіти з нагоди ювілейних святкувань надіслали: Папа Іван Павло II, Патріярх і Кардинал Мирослав Іван Любачівський, Митрополит Стефан Сулик, Єпископи Роберт Москаль і Михайло Вівчар, президент Билл Клінтон, губернатор Джан Ровленд, сенатор Джозеф Ліберман, Томас Ріттер, спікер Палати Репрезентантів стейту Конектикат, сенатор стейту Джозеф Кріско, конґресмен стейту Вінсент Тонуціо та посадник Ансонії Ненсі Велентін. Френк Стубан, заступник голови Ювілейного комітету, попросив однохвилинною мовчанкою „вшанувати всіх парафіян, які трудилися на добро своєї церкви, але не є між нами".

На початку святочного концерту присутніх пшеницею, хлібом і квітами привітали танцюристи парафіяльного ансамблю „Обрії" під керівництвом Ф. Стубана та відтанцювали чотири танки. Виступав також і парафіяльний танцювальний ансамбль „Весна" під керівництвом Беати Слоти та Йоланти Коваль. Обидва ансамблі складаються з дітей віком від 3-15 років.

Під кінець святочної програми парох о. Р. Бачо висловив щиросердечну подяку всім, які причинилися до цих величавих святкувань. Закінчено програму відспіванням многоліттєвія та українського національного гимну.

Після святочної програми присутні мали змогу забавлятися до музики Петра Дутканича та Еда Беднарського та їхньої шістьчленної оркестри.